

ӨМНӨХ ҮГ

Монгол улсын мэргэжлийн боловсрол, сургалтын тогтолцоог хувийн хэвшил давамгайлсан эдийн засгийн тогтвортой хөгжилд шаардагдах мэргэжил, мэргэжилтэй ажиллах хүч бэлтгэдэг, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээнд түшиглэж ажилладаг үр өгөөжтэй тогтолцоо болгож төлөвшүүлэх зорилгоор 1990-ээд оны сүүлчээр дэвшүүлэн тавьж олон улсын хамтын нийгэмлэг, хандивлагч, дэмжигч улс орнуудын туслалцаатайгаар идэвхтэй хэрэгжүүлж байна.

Үүний зэрэгцээ хөдөлмөрийн зах зээлийн идэвхтэй бодлого хэрэгжүүлж, ажилгүйчүүд, ажил эрхлэхэд бэрхшээлтэй байгаа иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төрөл бүрийн үйлчилгээ, хөтөлбөр хэрэгжүүлж ирсэн билээ.

Мөн хувийн хэвшлийн хөгжил, юуны өмнө хүн хүчний хэрэгцээгээ төлөвлөх, таамаглах, ажиллах хүчээ бүрдүүлэх, давтан сургаж, тасралтгүй хөгжүүлэх, мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагуудтай нягт хамтран ажиллах, түншлэл, хамтын ажиллагааг дэмжих шаардлага бий болсон. Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээ, ажил олгогчоос тавьж буй шаардлагыг илэрхийлэх ажлын байрны захиалга, шинэ ажлын байрны тухай мэдээ, ажлын байрны тодорхойлолт, ажил мэргэжлийн лавлах, ажиллах хүчний хэрэгцээ тооцоход хэрэглэх хөдөлмөрийн норм, норматив, үндсэн цалин, хөдөлмөрийн хөлсний хэмжээ гэх мэт баримт бичгүүдийг ч зах зээлийн нөхцөлд нийцүүлж боловсруулан гаргаж ирлээ.

Ажилтанд тавигдаж буй орчин үеийн шаардлагыг мэргэжил мэргэжлийн түвшин бүрээр боловсруулж гаргах нь ажил олгогчид, тэдгээрийн эвлэлдэн нэгдэж байгуулсан мэргэжлийн холбоо, ассоциац, нийгэмлэгийн гол үүргийн нэг болж байна.

Зах зээлийн өндөр хөгжилтэй улс орнуудад хүний нөөцийг хөгжүүлэх, үүний дотор мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагаас сургалтын хөтөлбөр боловсруулахад ашиглахын тулд хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээг дэлгэрэнгүй

тайлбарлан бичсэн баримт бичгийг боловсруулдаг болжээ. Эдгээр баримт бичгийг дэлхийн улс орнууд өөр өөрийнхөөрөө нэрлэдэг.

“ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН МЕХАНИЗМЫН АШИГЛАЛТ, ЗАСВАРЧИН”, “ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН, ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ТЕХНИКЧ” мэргэжлээр ажил мэргэжлийн лавлахыг үндэсний түвшний мэргэжилтэн, инженер, технологич, томоохон компани өндөр мэргэжил, мэргэшилтэй ажилтнууд мэдлэг, ур чадвар, туршлага, хандлага, үйл ажиллагааныхаа практикт тулгуурлан II-VI түвшинтэйгээр боловсруулсан.

Ажил мэргэжлийн лавлахыг холбогдох түвшин бүрээр дараах нийтлэг агуулгатайгаар боловсруулж баталсан:

1. Ажлын байрны товч тодорхойлолт;
2. Ажлын байрны тухай мэдээлэл;
 - 2.1. Ажлын байрны нөхцөл, тавигдах шаардлага;
 - 2.2. Хөдөлмөр эрхлэлт, тавигдах шаардлага;
 - 2.3. Удирдлага;
 - 2.4. Мэргэжил дээшлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх боломж;
 - 2.5. Үүрэг (Ү), ажилбар (А)-ын жагсаалт.

Ажил мэргэжлийн лавлахыг ажил олгогчид нь ажлын байрны тодорхойлолт, компани дотоодод дагаж мөрдөх бусад баримт бичиг боловсруулахад, түр сургалтын байгууллага, мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв, политехник коллеж, түүнчлэн холбогдох их, дээд сургуулиуд нь сургалтын хөтөлбөрөө шинэчлэх, төгсөгчдийн үнэлгээ хийх, багш нарыг сургаж бэлтгэх, тэдний мэргэжлийг дээшлүүлэх зэрэг үйл ажиллагаандаа хэрэглэнэ.

АГУУЛГА

1	Ажил мэргэжлийн лавлах. Хөдөө аж ахуйн машин механизмын ашиглалт, засварчин /II түвшин/	3
2	Ажил мэргэжлийн лавлах. Хөдөө аж ахуйн машин механизмын ашиглалт, засварчин /III түвшин/	8
3	Ажил мэргэжлийн лавлах. Хөдөө аж ахуйн машин механизмын ашиглалт, засварчин /IV түвшин/	12
4	Ажил мэргэжлийн лавлах. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн техникч /V түвшин/	17
5	Ажил мэргэжлийн лавлах. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн техникч /VI түвшин/	21

АЖИЛ МЭРГЭЖЛИЙН ЛАВЛАХ. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН МЕХАНИЗМЫН АШИГЛАЛТ, ЗАСВАРЧИН /ТҮВШИН II/

1. Ажлын байрны товч тодорхойлолт.

- Хөдөө аж ахуйн машин тоног төхөөрөмж, агрегатыг өндөр түвшний ажилтны удирдлага дор угсрах засварлах, техникийн үйлчилгээ цэвэрлэгээ хийхэд туслах ажил гүйцэтгэнэ.

Монгол Улсын Үндэсний Ажил Мэргэжлийн Ангилал ба Тодорхойлолт /УАМАТ/ дахь мэргэжлийн индекс, код	7231-20
Олон улсын Ажил мэргэжлийн Стандарт Ангилал (ISCO-88) дахь код	7231
Боловсруулсан огноо	2016 оны 7 дугаар сар 01
Баталсан байгууллага	Хөдөө аж ахуйн тариаланчдын холбоо
Батлагдсан огноо	2016 оны 09 дугаар сар 01
Хянан засварлах хугацаа	3 жил тутам

2. Ажлын байрны тухай мэдээлэл

2.1. Ажлын байрны нөхцөл, тавигдах шаардлага

- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, хадлан тэжээл бэлтгэх бүх хэвшлийн байгууллага аж ахуйн нэгжийн ажлын байранд ажиллана.
- Хүйтэн сэрүүн, дулааны улиралд ажиллах ажлын хувцас, нүдний шил, амны хаалт, ажлын бээлий ашиглана.
- Хувцас солих болон ариун цэврийн өрөө, усанд орох шүршүүр, хооллох ба амралтын байртай байна.
- Талбайд ажиллах үед зөөврийн ажлын байраар хангана.
- Галын аюулгүй ажиллагааг хангасан галын багаж хэрэгсэлтэй байна.
- Химийн бордоо, хортой харьцахдаа аюулгүйн заавар, дүрмийг чанд сахина /хор бордоо цэнэглэх гэх мэт/.

2. Хөдөлмөр эрхлэлт тавигдах шаардлага

2.2.1 Албан боловсрол

- Суурь, бүрэн дунд боловсролтой
- Чадамжийн гэрчилгээтэй

2.2.2. Тавигдах шаардлага

- Мэргэжлээрээ ажиллах хүсэл сонирхолтой
- Эрүүл мэндийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт жилд нэг удаа заавал хамрагдана

2.2.3. Мэдлэг

М.1. Тухайн аж ахуйн нэгж байгууллагын дотоод дүрэм, журам

М.2. Ажлын байран дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага

М.3. Хөдөө аж ахуйн машины эд ангийн элэгдэл

М.4. Шатах тослох материалын төрөл, ангилал

М.5. Тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл

М.6. Хөдөө аж ахуйн машины агрегатын бүтэц

М.7. Техникийн өдөр тутмын үйлчилгээ

М.8. Техникийн хадгалалт

2.2.4. Ур чадвар

УЧ1. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг хангаж ажиллах

УЧ2. Ажлын байрыг бэлтгэх

УЧ3. Засварын багаж хэрэгслийг ашиглах

УЧ4. Шатах, тослох материал ашиглах

УЧ5. Эд ангийн элэгдлийг тодорхойлох

УЧ6. Үйлчилгээ хийх

УЧ7. Техникийг хадгалалтад тавих

УЧ8. Багаар ажиллах

2.2.5. Хандлага

Х1. Ажлаа амжилттай гүйцэтгэх хүсэл тэмүүлэлтэй

Х2. Мэдлэг, мэргэжлийн хувьд өсч дэвших чин хүсэлтэй

Х3. Тогтвор суурьшилтай ажиллах

Х4. Хамт олны дунд бие зөв авч явах

Х5. Цаг баримтлах

Х6. Зөв төлөвшилтэй

Х7. Хариуцлагатай

Х8. Үнэнч шударга

2.3. Удирдлага

Хэний удирдлага дор ажиллах	Компаний захирал, инженер, техникч, механикч, өндөр зэрэгтэй ажилтан
Хэнийг удирдаж ажиллах	байхгүй

2.4. Мэргэжил дээшлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх боломж

Холбогдох албан тушаалтнууд	Хөгжих боломж			Тусгай тэмдэглэл
	Бага	Дунд	Өндөр	
Гүйцэтгэх албан тушаалтан		х		
Удирдах албан тушаалтан				боломжгүй
Өөр төрлийн ажил, үүрэг гүйцэтгэх боломж		х		
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх	х			

2.5. Үүрэг (Ү), ажилбар (А) –ын жагсаалт

Үүрэг	Ажилбар
Ажлын байрны бэлтгэл хангах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг зааврын дагуу бүрэн өмсөж хэрэглэх /Ажлын хувцас, малгай, бээлий, ханцуйвч, төмөр хамгаалалттай гутал/ 2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал эрхэлсэн ажилтан, удирдах ажилтнаас ажлын байрны анхан шатны зааварчилгааг өдөр бүр авч гарын үсэг зурах 3. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмж, агрегатыг ажилд бэлтгэхэд туслах 4. Чиргүүл ба дүүжин машиныг тракторт холбох 5. Багаж хэрэгслийг ажилд бэлтгэх
Үйлчилгээ, засвар хийх	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ажлын эрхтэн /анжис, хавагч, сийрүүлэгч, хутга гэх мэт/ солих 2. Үр, бордоо цэнэглэх 3. Техникт үйлчилгээ хийх 4. Техникийг хадгалалтад тавих, цэвэрлэх 5. Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн тосолгоог шалгах, солих 6. Тос тосолгооны төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл ашиглах 7. Эд ангийн элэгдлийг тодорхойлох 8. Засварын багаж хэрэгсэл ашиглах /өргүүр цахилгаан ба гар багаж г.м/

Ажил дуусгах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ашигласан багаж хэрэгслийг хураах 2. Ажлын байр, орчинг цэвэрлэх 3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, бие хамгаалах хэрэгслийг тайлж зориулалтын газар байрлуулах
Ажлын гүйцэтгэл мэдээлэх	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өдөрт хийсэн ажлын биелэлтийг гаргаж тайлагнах 2. Хийсэн ажлаа дүгнүүлэх 3. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж ажилласнаа мэдэгдэх

АЖИЛ МЭРГЭЖЛИЙН ЛАВЛАХ . ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН МЕХАНИЗМЫН АШИГЛАЛТ ЗАСВАРЧИН / ТҮВШИН III/

1. Ажлын байрны товч тодорхойлолт

Инженер, техникийн ажилтны удирдлага дор хөдөө аж ахуйн машин агрегат, тоног төхөөрөмжийг засварлах, техникийн үйлчилгээ, тохируулга хийх, суурилагдсан төхөөрөмж, багаж хэрэгслийг ашиглах, хүнд ажилбаруудыг гүйцэтгэхэд туслах үүргийг хүлээнэ.

Монгол Улсын Үндэсний Ажил Мэргэжлийн Ангилал ба Тодорхойлолт /ҮАМАТ/ дахь мэргэжлийн индекс, код	7231-20
Олон улсын Ажил мэргэжлийн Стандарт Ангилал (ISCO-88) дахь код	7231
Боловсруулсан огноо	2016 оны 7 дугаар сар 01
Баталсан байгууллага	Хөдөө аж ахуйн тариаланчдын холбоо
Батлагдсан огноо	2016 оны 09 дугаар сар 01
Хянан засварлах хугацаа	3 жил тутам

2. Ажлын байрны тухай мэдээлэл

2.1.Ажлын байрны нөхцөл, тавигдах шаардлага

- Хөдөө аж ахуй, газар тариалан, хадлан тэжээл бэлтгэх байгууллага аж ахуйн нэгжийн ажлын байранд ажиллана.

- Хүйтэн сэрүүн, дулааны улиралд ажиллах ажлын хувцас, нүдний шил, амны хаалт, ажлын бээлий, ажлын гутал ашиглана.
- Хувцас солих болон ариун цэврийн өрөө, усанд орох шүршүүр, хооллох ба амралтын байртай байна.
- Талбайд ажиллах үед зөөврийн ажлын байраар хангагдана.
- Галын аюулгүй ажиллагааг хангасан галын багаж хэрэгсэлтэй байна.
- Химийн бордоо, хортой харьцахдаа аюулгүйн заавар, дүрмийг чанд сахина /хор бордоо цэнэглэх гэх мэт/.
- Ажлын орчин нь засвар үйлчилгээ хийх цех, ажлын байрны зохион байгуулалттай байна.
- Тоног төхөөрөмж багаж хэрэгсэл нь аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байна.
- Хөдөлмөрийн хууль болон бусад хууль тогтоомжийг мөрдөнө.

2.2 . Хөдөлмөр эрхлэлт тавигдах шаардлага

2.2.1 Албан боловсрол

- Суурь, бүрэн дунд боловсрол
- Чадамжийн гэрчилгээ

2.2.2 Тавигдах шаардлага

- Газар тариалангийн үйлдвэрлэл дээр ажиллах сонирхолтой
- Хөдөө аж ахуйн машин механизмын ашиглалт, засварчны мэргэжлийн мэргэшлийн II түвшиний чадамжийг эзэмшсэн
- Эрүүл мэндийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт жилд нэг удаа заавал хамрагдана

2.2.3 Мэдлэг

М.1. Тухайн аж ахуйн нэгж байгууллагын дотоод дүрэм, журам

М.2. Ажлын байран дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага

М.3. Ажлын зураг, хэмжих шалгах багаж

М.4. Материал судлал

М.5. Мастерын /слесарийн/ ажил

М.6. Механикийн үндэс

М.7. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн бүтэц, ажиллах зарчим

2.2.4 Ур чадвар

УЧ1. Материал сонгох ашиглах

УЧ2. Мастерын /слесарийн/ ажил гүйцэтгэх

УЧ3. Ажлын зураг унших, хэмжих шалгах багаж ашиглах

УЧ4. Механикийн үндэс судлах

УЧ5. Хөдөө аж ахуйн машин тоног төхөөрөмжид инженер, техникийн ажилтны удирдлага дор үйлчилгээ, засвар хийх

УЧ6. Багаар ажиллах

2.2.5. Хандлага

Х1. Цаг баримтлах

Х2. Ажигч гяргай

Х3. Хувийн зохион байгуулалт сайтай

Х4. Тэвчээр хатуужилтай

Х5. Мэдрэмжтэй

Х6. Өөртөө итгэлтэй

Х7. Бусдад туслах эрмэлзэлтэй

Х8. Өөрийгөө хөгжүүлэх хүсэл тэмүүлэлтэй

2.3 Удирдлага

Хэний удирдлага дор ажиллах	Байгууллагын удирдлага, инженер, техникийн ажилтан, өндөр зэрэгтэй ажилтан
Хэнийг удирдаж ажиллах	Шинэ ажилтан, дадлагажигч, II түвшний ажилтан

2.4 Мэргэжил дээшлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх боломж

Холбогдох албан тушаалтнууд	Хөгжих боломж			Тусгай тэмдэглэл
	Бага	Дунд	Өндөр	
Гүйцэтгэх албан тушаалтан		х		
Удирдах албан тушаалтан				байхгүй
Өөр төрлийн ажил, үүрэг гүйцэтгэх боломж		х		
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх	х			

2.5 Үүрэг (Ү), ажилбар (А) –ын жагсаалт

Үүрэг	Ажилбар
-------	---------

<p>Ажлын байрны бэлтгэл хангах</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг зааврын дагуу бүрэн өмсөж хэрэглэх /Ажлын хувцас, малгай, бээлий, ханцуйвч, төмөр хамгаалалттай гутал/ 2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах 3. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмж, агрегатыг ажилд бэлтгэх 4. Ажлын байрыг бэлтгэх 5. Багаж хэрэгслийг ажилд бэлтгэх
<p>Хөдөө аж ахуйн машин тоног төхөөрөмжид үйлчилгээ, засварг инженер, техникийн ажилтны удирдлага дор хийх</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хөдөө аж ахуйн машин механизм, тоног төхөөрөмжийг задалж, засварлах 2. Шинэ машин механизм тоног төхөөрөмжийг зүгшрүүлэх, турших 3. Хийсэн засвар үйлчилгээг тэмдэглэж бүртгэх 4. Хөрс боловсруулах машинд үйлчилгээ, засвар хийх 5. Үр тариалах, хураах, хамгаалах машинд үйлчилгээ, засвар хийх 6. Төмс хүнсний ногоо тариалах, хураах машинд үйлчилгээ, засвар хийх 7. Хадлан тэжээл бэлтгэх машинд үйлчилгээ, засвар хийх 8. Үтрэмийн машинд үйлчилгээ, засвар хийх 9. Усалгааны техникт үйлчилгээ, засвар хийх
<p>Ажил дуусгах</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ашигласан багаж хэрэгслийг хураах 2. Ажлын байр, орчинг цэвэрлэх 3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, бие хамгаалах хэрэгслийг зориулалтын газар байрлуулах 4. Ажлын байранд цэвэрлэгээ, үйлчилгээг хийх
<p>Ажлын гүйцэтгэл мэдээлэх</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өдөрт хийсэн ажлын биелэлтийг гаргаж, тайлагнах 2. Хийсэн ажлыг дүгнэх 3. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж, осол гэмтэлгүй ажилласанаа мэдэгдэх

АЖИЛ МЭРГЭЖЛИЙН ЛАВЛАХ . ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН МЕХАНИЗМЫН АШИГЛАЛТ ЗАСВАРЧИН /ТҮВШИН IV/

1. Ажлын байрны товч тодорхойлолт

- Хөдөө аж ахуйн машин, тракторын гэмтлийг оношлох, тоног төхөөрөмж багаж хэрэгсэл ашиглан бие даан үйлчилгээ, засвар хийх, тодорхой ажилбарын хүрээнд бусдыг удирдаж ажиллана.

Монгол Улсын Үндэсний Ажил Мэргэжлийн Ангилал ба Тодорхойлолт /YAMAT/ дахь мэргэжлийн индекс, код	7231-20
Олон улсын Ажил мэргэжлийн Стандарт Ангилал (ISCO-88) дахь код	7231
Боловсруулсан огноо	2016 оны 7 дугаар сар 01
Баталсан байгууллага	Хөдөө аж ахуйн тариаланчдын холбоо
Батлагдсан огноо	2016 оны 09 дугаар сар 01
Хянан засварлах хугацаа	3 жил тутам

2. Ажлын байрны тухай мэдээлэл

2.1. Ажлын байрны нөхцөл, тавигдах шаардлага

- Хөдөө аж ахуй газар тариалан, хадлан тэжээл бэлтгэх байгууллага аж ахуйн нэгжийн ажлын байранд ажиллана.
- Хүйтэн сэрүүн, дулааны улиралд ажиллах ажлын хувцас, нүдний шил, амны хаалт, ажлын бээлий, ажлын гутал ашиглана.
- Хувцас солих болон ариун цэврийн өрөө, усанд орох шүршүүр, хооллох ба амралтын байртай байна.
- Талбайд ажиллах үед зөөврийн ажлын байраар хангагдана.
- Галын аюулгүй ажиллагааг хангасан галын багаж хэрэгсэлтэй байна.
- Химийн бордоо, хортой харьцахдаа аюулгүйн заавар, дүрмийг чанд сахина /хор бордоо цэнэглэх гэх мэт/.
- Ажлын орчин нь засвар үйлчилгээ хийх цех, ажлын байрны зохион байгуулалттай байна.

- Тоног төхөөрөмж багаж хэрэгсэл нь аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байна.
- Хөдөлмөрийн хууль болон бусад хууль тогтоомжийг мөрдөнө.

2.2 Хөдөлмөр эрхлэлт тавигдах шаардлага

2.2.1 Албан боловсрол

- Суурь, бүрэн дунд боловсролтой
- Чадамжийн гэрчилгээтэй

2.2.2 Тавигдах шаардлага

- Мэргэжлээрээ ажиллах хүсэл сонирхолтой
- Газар тариалангийн үйлдвэрлэл дээр ажиллах сонирхолтой
- Хөдөө аж ахуйн машин механизмын ашиглалт, засварчны мэргэжлийн мэргэшлийн III түвшиний чадамжийг эзэмшсэн
- Эрүүл мэндийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт жилд нэг удаа заавал хамрагдана

2.2.3 Мэдлэг

M.1. Тухайн аж ахуйн нэгж байгууллагын дотоод дүрэм, журам

M.2. Ажлын байран дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага

M.3. Компьютер, интернет

M.4. Мэргэжлийн англи хэл

M.5. Хөдөө аж ахуйн машин, тракторын бүтэц, ажиллах зарчим

M.6. Хөдөө аж ахуйн машин, тракторын үйлчилгээ, засвар, тохиргоо

M.7. Цахилгаан электроникийн үндэс

M.8. Шингэний ба хийн системийн үндэс

2.2.4 Ур чадвар

УЧ1. Компьютер, интернет ашиглах

УЧ2. Мэргэжлийн англи хэл эзэмших

УЧ3. Хөдөө аж ахуйн машин, тракторын бүтцийг судлах

УЧ4. Хөдөө аж ахуйн машин, тракторт үйлчилгээ, засвар, тохиргоо хийх

УЧ5. Цахилгаан электроникийн системд засвар үйлчилгээ хийх

УЧ6. Шингэний ба хийн системд засвар үйлчилгээ хийх

УЧ7. Засварын тоног төхөөрмж, багаж хэрэгсэл ашиглах
 УЧ8. Багаар ажиллах

2.2.5 Хандлага

- X1.Цаг баримтлах
- X2. Ажигч гярхай
- X3. Хувийн зохион байгуулалт сайтай
- X4. Тэвчээр хатуужилтай
- X5. Мэдрэмжтэй
- X6. Өөртөө итгэлтэй
- X7. Бусдад туслах эрмэлзэлтэй
- X8. Өөрийгөө хөгжүүлэх хүсэл тэмүүлэлтэй
- X9. Техник сэтгэлгээтэй

2.3 Удирдлага

Хэний удирдлага дор ажиллах	Байгууллагын удирдлага, инженер
Хэнийг удирдаж ажиллах	Шинэ ажилтан, дадлагажигч, II-III түвшний ажилтан

2.4 Мэргэжил дээшлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх боломж

Холбогдох албан тушаалтнууд	Хөгжих боломж			Тусгай тэмдэглэл
	Бага	Дунд	Өндөр	
Гүйцэтгэх албан тушаалтан		х		
Удирдах албан тушаалтан	х			
Өөр төрлийн ажил, үүрэг гүйцэтгэх боломж		х		
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх		х		

2.5 Үүрэг (Ү), ажилбар (А) –ын жагсаалт

Үүрэг	Ажилбар
	1. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг зааврын дагуу бүрэн өмсөж хэрэглэх /Ажлын хувцас, малгай, бээлий, ханцуйвч, төмөр хамгаалалттай гутал/ 2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн

Ажлын байрны бэлтгэл хангах	шаардлагыг хангах 3. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмж, агрегатыг ажилд бэлтгэх 4. Ажлын байрыг бэлтгэх 5. Багаж хэрэгслийг ажилд бэлтгэх
Хөдөө аж ахуйн машин, тракторын үйлчилгээ, засвар хийх	1. Дотоод шаталтын хөдөлгүүрт үйлчилгээ, засвар хийх 2. Хүч дамжуулах болон явах ангид үйлчилгээ, засвар хийх 3. Жолоодлого ба тоормосны системд үйлчилгээ, засвар хийх 4. Цахилгаан, электрон системд үйлчилгээ, засвар хийх 5. Шингэн ба хийн системд үйлчилгээ, засвар хийх 6. Шинэ техникийг угсарч тохируулах
Ажил дуусгах	1. Ашигласан багаж хэрэгслийг хураах 2. Ажлын байр, орчинг цэвэрлэх 3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, бие хамгаалах хэрэгслийг зориулалтын газар байрлуулах 4. Ажлын байранд цэвэрлэгээ, үйлчилгээг хийх
Ажлын гүйцэтгэл мэдээлэх	2. Өдөрт хийсэн ажлын биелэлтийг гаргаж тайлагнах 3. Хийсэн ажлыг дүгнэх 4. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж осол гэмтэлгүй ажилласнаа мэдэгдэх

АЖИЛ МЭРГЭЖЛИЙН ЛАВЛАХ. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ТЕХНИКЧ / ТҮВШИН V/

1. Ажлын байрны товч тодорхойлолт

Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн техникч нь хөдөө аж ахуйн машин механизмын парк ашиглалт, засвар үйлчилгээг удирдан зохион байгуулж, төлөвлөх, багаж тоног төхөөрөмжийг бүрэн эзэмшиж, гэмтлийг тодорхойлох, тохируулах, компьютер оношилгоо хийх, II-IV түвшний ажилтанд заавар, зөвлөгөө өгч, удирдлагаар хангана.

Монгол Улсын Үндэсний Ажил Мэргэжлийн Ангилал ба Тодорхойлолт /YAMAT/ дахь мэргэжлийн индекс, код	3115-29
Олон улсын Ажил мэргэжлийн Стандарт Ангилал (ISCO-88) дахь код	3115
Боловсруулсан огноо	2016 оны 7 дугаар сар 01
Баталсан байгууллага	Хөдөө аж ахуйн тариаланчдын холбоо
Батлагдсан огноо	2016 оны 09 дугаар сар 01
Хянан засварлах хугацаа	3 жил тутам

2. Ажлын байрны тухай мэдээлэл

2.1. Ажлын байрны нөхцөл, тавигдах шаардлага

- Хөдөө аж ахуй газар тариалан, хадлан тэжээл бэлтгэх байгууллага аж ахуйн нэгжийн ажлын байранд ажиллана.
- Хүйтэн сэрүүн, дулааны улиралд ажиллах ажлын хувцас, нүдний шил, амны хаалт, ажлын бээлий, ажлын гутал ашиглана.
- Хувцас солих болон ариун цэврийн өрөө, усанд орох шүршүүр, хооллох ба амралтын байртай байна.
- Талбайд ажиллах үед зөөврийн ажлын байраар хангагдана.
- Галын аюулгүй ажиллагааг хангасан галын багаж хэрэгсэлтэй байна.
- Химийн бордоо, хортой харьцахдаа аюулгүйн заавар, дүрмийг чанд сахина /хор бордоо цэнэглэх гэх мэт/.
- Ажлын орчин нь засвар үйлчилгээ хийх цех, ажлын байрны зохион байгуулалттай байна.
- Тоног төхөөрөмж багаж хэрэгсэл нь аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байна.
- Хөдөлмөрийн хууль болон бусад хууль тогтоомжийг мөрдөнө.

2.2. Хөдөлмөр эрхлэлт тавигдах шаардлага.

2.2.1. Албан боловсрол.

- Бүрэн дунд боловсролтой
- Мэргэжлийн боловсрол эзэмшсэн

2.2.2. Тавигдах шаардлага

- Газар тариалангийн үйлдвэрлэл дээр ажиллах сонирхолтой
- Эрүүл мэндийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт жилд нэг удаа заавал хамрагдана

2.2.3 Мэдлэг

- М.1. Тухайн аж ахуйн нэгж байгууллагын дотоод дүрэм, журам
- М.2. Ажлын байран дахь хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага
- М.3. Техникийн гадаад хэл
- М.4. Компьютер оношлогоо
- М.5. Бизнес аж ахуй
- М.6. Парк ашиглалт
- М.7. Засварын газрын зохион байгуулалт
- М.8. Тайлан, тооцоо
- М.9. Төлөвлөлт

2.2.4 Ур чадвар

- УЧ1. Гадаад хэлээр ярих, бичих, унших
- УЧ2. Компьютер оношлогоо хийх
- УЧ3. Бизнес аж ахуй эрхлэх
- УЧ4. Засварын газрын хөдөлмөр зохион байгуулалт хийх
- УЧ5. Тайлан тооцоо гаргах
- УЧ6. Багаар ажиллах

2.2.5 Хандлага

- Х1. Цаг баримтлах
- Х2. Ажигч гярхай
- Х3. Хувийн зохион байгуулалт сайтай
- Х4. Тэвчээр хатуужилтай
- Х5. Мэдрэмжтэй
- Х6. Өөртөө итгэлтэй
- Х7. Бусдад туслах эрмэлзэлтэй
- Х8. Өөрийгөө хөгжүүлэх хүсэл тэмүүлэлтэй
- Х9. Техникийн сэтгэлгээтэй

2.3 Удирдлага

Хэний удирдлага дор ажиллах	Байгууллагын удирдлага, инженер
Хэнийг удирдаж ажиллах	Доод түвшний ажилтнууд

2.4 Мэргэжил дээшлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх боломж

Холбогдох албан тушаалтнууд	Хөгжих боломж			Тусгай тэмдэглэл
	Бага	Дунд	Өндөр	
Гүйцэтгэх албан тушаалтан		х		
Удирдах албан тушаалтан		х		
Өөр төрлийн ажил, үүрэг гүйцэтгэх боломж			х	Тасаг бригадын дарга
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх			х	

2.5 Үүрэг (Ү), ажилбар (А) –ын жагсаалт

Үүрэг	Ажилбар
Ажлын байрны бэлтгэл хангах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг зааврын дагуу бүрэн өмсөж хэрэглэх /Ажлын хувцас, малгай, бээлийн, ханцуйвч, төмөр хамгаалалттай гутал/ 2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах 3. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмж, агрегатыг ажилд бэлтгэх 4. Ажлын байрыг оновчтой бэлтгэх 5. Багаж хэрэгслийг ажилд бэлтгэх
Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг төлөвлөх	<ol style="list-style-type: none"> 1. Машин техникийн оношлогоо, тохиргоо хийх 2. Машин техникийн парк ашиглалтыг зохион байгуулах 3. Хөдөө аж ахуйн машины засвар үйлчилгээг хариуцах 4. Бизнес аж ахуй эрхлэх 5. Төсөл хөтөлбөр боловсруулах

	6. Тайлан тооцоо гаргах
Ажил дуусгах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ашигласан багаж хэрэгслийг хураах 2. Ажлын байр, орчинг цэвэрлэх 3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, бие хамгаалах хэрэгслийг зориулалтын газар байрлуулах 4. Ажлын байранд цэвэрлэгээ, үйлчилгээг хийх
Ажлын гүйцэтгэл мэдээллэх	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өдөрт хийсэн ажлын биелэлтийг гаргаж тайлагнах 2. Хийсэн ажлыг дүгнэх 3. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж осол гэмтэлгүй ажилласанаа мэдэгдэх

АЖИЛ МЭРГЭЖЛИЙН ЛАВЛАХ . ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МАШИН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ТЕХНИКЧ / ТҮВШИН VI/

1. Ажлын байрны товч тодорхойлолт.

Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмжийн техникч нь хөдөө аж ахуйн машин механизмын парк ашиглалт, засвар үйлчилгээг удирдан зохион байгуулах, төлөвлөх, тооцоолох, шинжлэх ухааны үндэслэлтэй таамаг дүгнэлт дэвшүүлэх, шийдвэрлэх арга замыг тодорхойлох, техник технологийн мэдлэг ур чадвар, хандлага эзэмшиж доод түвшний ажилтанг удирдлагаар хангах, хяналт тавих, хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж, ажлын байрны эрсдлийг тодорхойлох, хянах ажлыг гүйцэтгэнэ.

Монгол Улсын Үндэсний Ажил Мэргэжлийн Ангилал ба Тодорхойлолт /УАМАТ/ дахь мэргэжлийн индекс, код	3115-29
Олон улсын Ажил мэргэжлийн Стандарт Ангилал (ISCO-88) дахь код	3115
Боловсруулсан огноо	2016 оны 7 дугаар сар 01
Баталсан байгууллага	Хөдөө аж ахуйн тариаланчдын холбоо
Батлагдсан огноо	2016 оны 09 дугаар сар 01
Хянан засварлах хугацаа	3 жил тутам

2. Ажлын байрны тухай мэдээлэл

2.1. Ажлын байрны нөхцөл, тавигдах шаардлага

- Хөдөө аж ахуйн газар тариалан, хадлан тэжээл бэлтгэх байгууллага аж ахуйн нэгжийн ажлын байранд ажиллана.
- Хүйтэн сэрүүн, дулааны улиралд ажиллах ажлын хувцас, нүдний шил, амны хаалт, ажлын бээлий, ажлын гутал ашиглана.
- Хувцас солих болон ариун цэврийн өрөө, усанд орох шүршүүр, хооллох ба амралтын байртай байна.
- Талбайд ажиллах үед зөөврийн ажлын байраар хангагдана.
- Галын аюулгүй ажиллагааг хангасан галын багаж хэрэгсэлтэй байна.
- Химийн бордоо, хортой харьцахдаа аюулгүйн заавар, дүрмийг чанд сахих /хор бордоо цэнэглэх гэх мэт/
- Ажлын орчин нь засвар үйлчилгээ хийх цех, ажлын байрны зохион байгуулалттай байна
- Тоног төхөөрөмж багаж хэрэгсэл нь аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байна.
- Хөдөлмөрийн хууль болон бусад хууль тогтоомж

2.2 Хөдөлмөр эрхлэлт тавигдах шаардлага

2.2.1 Албан боловсрол

- Бүрэн дунд боловсрол
- Мэргэжлийн боловсрол

2.2.2 Тавигдах шаардлага

- Хөдөө аж ахуйн машин тоног төхөөрөмжийн техникчийн V түвшинг эзэмшсэн
- Газар тариалангийн үйлдвэрлэл дээр ажиллах сонирхолтой
- Эрүүл мэндийн нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт жилд нэг удаа заавал хамрагдана

2.2.3 Мэдлэг

- М.1. Тухайн аж ахуйн нэгж байгууллагын дотоод дүрэм, журам
- М.2. Ажлын байран дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага
- М.3. Засварын газрын төлөвлөлт
- М.4. Салбарын хөгжлийн бодлого
- М.5. Засварын газрын үйл ажиллагаа
- М.6. Маркетинг
- М.7. Ажлын байрны эрсдэл
- М.8. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмж

2.2.4. Ур чадвар

- УЧ1. Засварын газрын төлөвлөлт хийх
- УЧ2. Салбарын хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх
- УЧ3. Засварын газрын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах
- УЧ4. Маркетингийн сайжруулалт хийх
- УЧ5. Ажлын байрны эрсдлийг тодорхойлох
- УЧ6. Багаар ажиллах

2.2.5. Хандлага

- Х1. Цаг баримтлах
- Х2. Ажигч гярхай
- Х3. Хувийн зохион байгуулалт сайтай
- Х4. Тэвчээр хатуужилтай
- Х5. Мэдрэмжтэй
- Х6. Өөртөө итгэлтэй
- Х7. Бусдад туслах эрмэлзэлтэй
- Х8. Өөрийгөө хөгжүүлэх хүсэл тэмүүлэлтэй
- Х9. Техник сэтгэлгээтэй

2.3 Удирдлага

Хэний удирдлага дор ажиллах	Байгууллагын удирдлага, инженер
Хэнийг удирдаж ажиллах	Доод түвшний ажилтнууд

2.4 Мэргэжил дээшлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэх боломж

Холбогдох албан тушаалтнууд	Хөгжих боломж			Тусгай тэмдэглэл
	Бага	Дунд	Өндөр	
Гүйцэтгэх албан тушаалтан			х	
Удирдах албан тушаалтан			х	
Өөр төрлийн ажил, үүрэг гүйцэтгэх боломж			х	Засварын инженер, тасаг бригадын дарга
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх			х	

2.5 Үүрэг (Ү), ажилбар (А) –ын жагсаалт

Үүрэг	Ажилбар
Ажлын бэлтгэл хангах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийг зааврын дагуу бүрэн өмсөж хэрэглэх /Ажлын хувцас, малгай, бээлий, ханцуйвч, төмөр хамгаалалттай гутал/ 2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах 3. Хөдөө аж ахуйн машин, тоног төхөөрөмж, агрегатыг ажилд бэлтгэх 4. Ажлын байрыг оновчтой бэлтгэх 5. Багаж хэрэгслийг ажилд бэлтгэх
Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах, хянах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ажлын төлөвлөлт хийх 2. Салбарын хөгжлийн бодлогыг судлах 3. Засварын газрын үйл ажиллагааг удирдах 4. Ажил үүрэгтэй холбоотой асуудлыг шийдвэрлэх 5. Хөдөө аж ахуйн машины засвар үйлчилгээг хариуцах 6. Ажлын байрны эрсдлийг тодорхойлох

Ажил дуусгах	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ашигласан багаж хэрэгслийг хураах 2. Ажлын байр, орчинг цэвэрлэх 3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, бие хамгаалах хэрэгслийг зориулалтын газар байрлуулах 4. Ажлын байранд цэвэрлэгээ, үйлчилгээ хийх
Ажлын гүйцэтгэл мэдээллэх	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өдөрт хийсэн ажлын биелэлтийг гаргаж тайлагнах 2. Хийсэн ажлыг дүгнэх 3. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж осол гэмтэлгүй ажилласнаа мэдэгдэх